

Przedmiotowy System Oceniania (PSO) z języka polskiego

I. Postanowienia wstępne

1. Na początku roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego, określonych w podstawie programowej i wynikających z realizowanego programu nauczania, o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych oraz o warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej.
2. Uczeń ma obowiązek przystąpienia do wszystkich zapowiedzianych prac pisemnych w wyznaczonym przez nauczyciela terminie.
3. Dłuższe formy pisemne sprawdzania wiadomości są zapowiadane.
4. Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:
 - prace klasowe, testy literackie, testy czytania ze zrozumieniem oraz wypracowania typu maturalnego,
 - sprawdziany gramatyczne, literackie, ze znajomości tekstów kultury,
 - kartkówki,
 - odpowiedzi ustne,
 - aktywność na lekcji, dyskusja,
 - praca w grupie i praca indywidualna na lekcji,
 - zadania dodatkowe, np.: prace długoterminowe, projekty, referaty, prezentacje,
 - prace domowe,
 - próbne egzaminy,
 - badanie umiejętności i wiadomości,
 - sprawdziany ze znajomości lektur przewidzianych programem,
 - prace pozalekcyjne, tj.: konkursy, olimpiady oraz przygotowanie pomocy dydaktycznych;

II. Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego

1. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia z języka polskiego polega na rozpoznaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej i wynikających z realizowanego w danym oddziale programu nauczania.
2. W szkole funkcjonuje punktowy system oceniania bieżących postępów uczniów w nauce oparty na systemie Librus: tryb podstawowy, w którym podczas wystawiania oceny nauczyciel wpisuje dowolną liczbę punktów, mieszczącą się w dopuszczalnym zakresie punktowym wybranej kategorii ocen. Obowiązują następujące ramy punktowego oceniania wiedzy i umiejętności uczniów, które podczas klasyfikacji śródrocznej i rocznej są automatycznie przeliczane przez system Librus na % i oceny:

00 - 34%	- ocena niedostateczna (1)
35 - 49%	- ocena dopuszczająca (2)
50 - 74%	- ocena dostateczna (3)
75 - 88%	- ocena dobra (4)
89 - 96%	- ocena bardzo dobra (5)
97% i wyżej	- ocena celująca (6)

III. Kryteria oceniania

stopień niedostateczny – otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i nie posiada umiejętności koniecznych do dalszego kształcenia,
- nie wykonuje zadań podczas lekcji oraz w domu,
- unika zajęć z przedmiotu,
- nie współpracuje z klasą lub grupą przy wyznaczonych zadaniach,
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu, np. nie prowadzi zeszytu przedmiotowego lub robi to

niesystematycznie, nie przynosi zadanych materiałów itp.,

- nie zna pojęć kluczowych dla rozumienia omawianych problemów;

stopień dopuszczający – otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową i programem nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- potrafi z pomocą nauczyciela rozwiązać proste zadania w typowej sytuacji,
- jego wypowiedzi mają charakter odtwórczy,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne zawierają liczne błędy językowe i stylistyczne, ale pozostają komunikatywne,
- współdziała z klasą i w grupie, zachowując odpowiednie normy, ale jego działania nie zawsze są skuteczne,
- zna autorów, tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej i programie nauczania,
- określa ramy chronologiczne epok,
- posługuje się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami,
- rozpoznaje najważniejsze środki stylistyczne,
- streszcza główne wątki utworów literackich,
- wykazuje się podstawowym rozumieniem omawianych tekstów,
- podejmuje próby interpretacji utworów na poziomie dosłownym;

stopień dostateczny – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- czasami samodzielnie analizuje i rozwiązuje typowe zadania,
- zadania rozwiązuje nie zawsze starannie, popełnia błędy merytoryczne,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są na ogół poprawne językowo i stylistycznie, posługuje się on jednak ubogim słownictwem,
- dostrzega podstawowe konteksty interpretacyjne,
- zauważa stałe motywy i tematy literackie w omawianych utworach,
- rozumie tematykę i problematykę omówionych utworów,
- zna i rozumie podstawowe pojęcia historyczno - i teoretycznoliterackie, choć nie zawsze sprawnie się nimi posługuje,
- charakteryzuje wzorce osobowe i postawy bohaterów,
- charakteryzuje podstawowe prądy artystyczne, hasła programowe poszczególnych epok;

stopień dobry – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania,
- posiadaną wiedzę i umiejętności potrafi wykorzystać w sytuacjach typowych,
- formułuje wnioski, uogólnienia, argumenty, prezentując swój punkt widzenia, samodzielne sądy i opinie,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne językowo i stylistycznie,
- buduje pracę interpretacyjną według własnej koncepcji,
- sprawnie, ale nie zawsze precyzyjnie, posługuje się odpowiednią terminologią w teorii i praktyce,
- wskazuje związki literatury z filozofią, sztuką i historią,
- porównuje wzorce osobowe i kreacje bohaterów, odwołując się do utworów literackich,
- dokonuje samodzielnej analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego,
- ocenia bohaterów literackich, omawiane zjawiska, problemy itp.;

stopień bardzo dobry – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania,
- zdobyte wiadomości i umiejętności potrafi wykorzystać również w sytuacjach problemowych,
- samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł dotyczące literatury i sztuki,
- wartościuje i uogólnia zdobytą wiedzę,
- posługuje się językiem poprawnym, bogatym i dostosowanym do sytuacji komunikacyjnej,
- wykazuje się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną,
- wyjaśnia funkcje motywów antycznych, symboli biblijnych oraz innych toposów w poznanych utworach

literackich i innych tekstach kultury,

- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią dotyczącą literatury i innych tekstów kultury,
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego,
- dokonuje analizy porównawczej tekstów, dostrzega różnice i podobieństwa w konwencji utworów;

stopień celujący – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- uczestniczy w olimpiadzie przedmiotowej (polonistycznej, filozoficznej) lub innych konkursach międzyszkolnych, jest aktywnym uczestnikiem zajęć pozalekcyjnych oraz przedsięwzięć z zakresu kultury organizowanych w szkole lub poza nią,
- posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza podstawę programową i program nauczania przedmiotu,
- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem,
- prezentuje swoje poglądy, umiejętnie posługuje się wiedzą spoza programu szkolnego,
- umie formułować problemy i samodzielnie dokonywać analizy nowych zjawisk,
- stawia hipotezy badawcze, polemizuje, by obronić własne stanowisko, wykazuje się oryginalnością ujęcia tematu, umiejętnie wykorzystując sądy badaczy literatury.

IV. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

1. Matury próbne i wypracowania typu maturalnego oceniane będą zgodnie z punktacją wymaganą przez CKE, a następnie przeliczane na punkty. Prace tego typu będą miały mianownik = 25 punktom. Pozostałe formy aktywności uczniów będą posiadały niższe wartości w mianowniku, a ich wielkość pozostawia się do decyzji nauczyciela uczącego w danej klasie.
2. Ustala się następujące, maksymalne progi punktowe dla poszczególnych form sprawdzania wiedzy:
 - prace klasowe, testy literackie (10), testy czytania ze zrozumieniem (20) oraz wypracowania typu maturalnego (25),
 - sprawdziany gramatyczne (10), literackie (20), ze znajomości tekstów kultury (10),
 - kartkówki (10),
 - odpowiedzi ustne (5),
 - aktywność na lekcji, dyskusja (1/0),
 - praca w grupie i praca indywidualna na lekcji (1/0),
 - zadania dodatkowe, np.: prace długoterminowe, projekty, referaty, prezentacje (2/0),
 - prace domowe w formie wypracowania (5),
 - krótkie prace domowe (1),
 - dłuższe prace domowe (2),
 - brak notatki z lekcji (1),
 - brak podręcznika lub zeszytu (1),
 - próbne egzaminy (25 lub 20),
 - badanie umiejętności i wiadomości (5),
 - sprawdziany ze znajomości lektur przewidzianych programem (10),
 - prace pozalekcyjne, tj.: konkursy, olimpiady oraz przygotowanie pomocy dydaktycznych (10 na semestr)
 - odpowiedzi ustne przygotowujące do matury (10)
3. Jeżeli w czasie pisemnej i/lub ustnej kontroli wiedzy i umiejętności uczeń korzysta z niedozwolonej pomocy, np. z telefonu komórkowego czy podpowiedzi innych uczniów itp., to otrzymuje **zero punktów**, bez możliwości poprawy chyba, że nauczyciel zdecyduje inaczej.
4. Uczeń przystępujący do poprawy pisemnej i/lub ustnej kontroli wiedzy ostatecznie otrzymuje taką liczbę punktów, jaką uzyska z poprawy, co oznacza, że nauczyciel zastępuje uzyskany przez ucznia wcześniejszy wynik na taki, jaki uczeń uzyskał z poprawy danej pracy.
5. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną z wypracowania typu maturalnego i/lub testu czytania ze zrozumieniem, nie ma prawa do poprawy tej oceny. Wszystkie pozostałe formy sprawdzania wiedzy i umiejętności podlegają poprawie na zasadach ustalonych przez nauczyciela przedmiotu.
6. Uczeń, który na koniec pierwszego semestru otrzymał ocenę niedostateczną, ma obowiązek jej poprawienia na warunkach i w terminie ustalonym przez nauczyciela. O formie zaliczenia decyduje nauczyciel, podając zakres obowiązującego ucznia materiału.

Nieprzygotowania

Uczeń ma prawo do dwóch nieprzygotowań w semestrze, chyba że nauczyciel ustali inaczej. Nieprzygotowania zgłasza się nauczycielowi przed lekcją.

V. Warunki i tryb otrzymania wyższej niż przewidywana śródrocznej i rocznej oceny

klasyfikacyjnej

Nauczyciel może wystawić uczniowi wyższą ocenę roczną niż wynikałoby to ze średniej rocznej, jeśli uczeń w drugim semestrze osiągnie wyższą średnią niż w pierwszym, jednak wzrost ten musi pozostawać na poziomie min. 15 punktów procentowych. Zasada ta nie obowiązuje w sytuacji, w której uczeń w jednym z semestrów nie spełnił kryteriów oceny pozytywnej, tj. kiedy jego średnia roczna jest niższa od 35% możliwych do zdobycia punktów.

VI. Udostępnianie prac Sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane uczniowi i jego rodzicom:

- uczniowi nauczyciel przekazuje pracę w czasie zajęć edukacyjnych, podczas których omawia z danym oddziałem sprawdzone i ocenione prace. Uczniowi nieobecnemu na takich zajęciach prace są udostępniane (wraz z krótkim omówieniem) w czasie najbliższych zajęć edukacyjnych, na których uczeń jest obecny, lub w innym czasie wyznaczonym przez nauczyciela (np. w trakcie konsultacji);
- nauczyciel określa termin zwrotu otrzymanych i ocenionych prac kontrolnych, wskazuje również prace, które mogą być zatrzymane przez uczniów (bez konieczności zwrotu);
- rodzicom prace ucznia są udostępniane przez nauczyciela w czasie zebrań informacyjnych i konsultacji, które odbywają się zgodnie z harmonogramem spotkań w danym roku szkolnym, a w przypadku nieobecności rodzica na zebraniu - w innym terminie uzgodnionym indywidualnie z nauczycielem;
- zainteresowanym rodzicom prace ucznia są przekazywane lub udostępniane do domu za pośrednictwem ucznia. Nauczyciel decyduje o konieczności zwrotu wskazanych prac;
- nauczyciel przechowuje wybrane prace uczniów do dnia zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych w danym roku szkolnym.